

Datum van
inontvangstneming

:

22/10/2024

Zaak C-596/24 [Hama]ⁱ**Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing krachtens artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie****Datum van indiening:**

16 september 2024

Verwijzende rechter:

Bundesverwaltungsgericht (Oostenrijk)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

12 september 2024

Verzoekende partij:

F.XXX K.XXX

Verwerende instantie:

Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl

Voorwerp van het hoofdgeding

Hoger beroep bij het Bundesverwaltungsgericht (federale bestuursrechter in eerste aanleg, Oostenrijk) tegen een beslissing van het Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl (federale vreemdelingen- en asiendienst, Oostenrijk; hierna: „Bundesamt”), waarbij verzoekers aanvraag om internationale bescherming is afgewezen.

Voorwerp en rechtsgrondslag van het verzoek om een prejudiciële beslissing

Verzoek om een prejudiciële beslissing krachtens artikel 267 VWEU betreffende de uitlegging van Unierecht – Grenzen, asiel en immigratie – Voorwaarden voor het verkrijgen van de vluchtelingenstatus – Daden van vervolging

ⁱ Dit is een fictieve naam, die niet overeenkomt met de werkelijke naam van enige partij in de procedure.

Prejudiciële vragen

- 1) Moet artikel 9, lid 2, onder e), van richtlijn 2011/95/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 inzake normen voor de erkenning van onderdanen van derde landen of staatlozen als personen die internationale bescherming genieten, voor een uniforme status voor vluchtelingen of voor personen die in aanmerking komen voor subsidiaire bescherming, en voor de inhoud van de verleende bescherming aldus worden uitgelegd dat de mogelijkheid om in een land van herkomst een wettelijke vergoeding te betalen teneinde feitelijk te worden ontheven van de verplichting militaire dienst te vervullen in de zin van deze bepaling, het bestaan van een daad van vervolging uitsluit wanneer de betaling van een dergelijke vergoeding het enige middel is om een oproep voor deze militaire dienst te voorkomen?
 - 1.a) Indien de eerste vraag bevestigend moet worden beantwoord: moet artikel 9, lid 2, onder e), van richtlijn 2011/95 aldus worden uitgelegd dat de mogelijkheid om in een land van herkomst een wettelijke vergoeding te betalen, wat voor in het buitenland woonachtige onderdanen zou betekenen dat zij worden ontheven van de verplichting militaire dienst te vervullen voor het land van herkomst, het bestaan van een daad van vervolging uitsluit wanneer de betaling van een dergelijke vergoeding het enige middel is om in het geval van terugkeer in het land van herkomst een oproep voor deze militaire dienst te voorkomen, en het bedrag van deze vergoeding wordt bepaald aan de hand van het aantal jaar dat hij in het buitenland verbleef, waarbij bij een verblijf van een jaar 10 000 Amerikaanse dollar (USD), bij een verblijf van twee jaar 9 000 USD, bij een verblijf van drie jaar 8 000 USD en bij een verblijf in het buitenland van vier jaar 7 000 USD en voor elk extra jaar een vergoeding van 200 USD moet worden betaald?
 - 1.b) Indien de eerste vraag bevestigend moet worden beantwoord: moet tevens artikel 9, lid 2, onder c), van richtlijn 2011/95 aldus worden uitgelegd dat de mogelijkheid om in een land van herkomst een wettelijke vergoeding te betalen teneinde feitelijk te worden ontheven van de verplichting militaire dienst te vervullen, het bestaan van een daad van vervolging uitsluit wanneer de betaling van een dergelijke vergoeding het enige middel is om een oproep voor militaire dienst te voorkomen?
- 2) Indien in ieder geval de eerste vraag bevestigend moet worden beantwoord: moet artikel 9, lid 2, onder e), en – indien de eerste vraag, onder b), bevestigend moet worden beantwoord – onder c), gelezen in samenhang met artikel 4, lid 3, onder b) en c), van richtlijn 2011/95, aldus worden uitgelegd dat de mogelijkheid om in een land van herkomst een wettelijke vergoeding te betalen teneinde feitelijk te worden ontheven van de verplichting militaire dienst te vervullen, het bestaan van een daad van vervolging niet uitsluit in het geval dat een verzoeker in de zin van artikel 2, onder i), van deze richtlijn een religieuze of morele instelling dan wel een politieke opvatting,

een politiek denkbeeld of een politieke overtuiging heeft op grond waarvan hij deze vergoeding niet wil betalen?

- 3) Indien in ieder geval de eerste vraag bevestigend moet worden beantwoord: moet artikel 9, lid 2, onder e), en – indien de eerste vraag, onder b), bevestigend moet worden beantwoord – onder c), gelezen in samenhang met artikel 4, lid 3, onder a), en artikel 5, lid 1, van richtlijn 2011/95 alsmede artikel 46, lid 3, van richtlijn 2013/32/EU betreffende gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale bescherming, aldus worden uitgelegd dat het voor de vraag, of de mogelijkheid om in een land van herkomst een wettelijke vergoeding te betalen teneinde feitelijk te worden ontheven van de verplichting militaire dienst te vervullen, het bestaan van een daad van vervolging uitsluit, aankomt op het tijdstip van de bestuursrechtelijke beslissing over het verzoek om internationale bescherming dan wel het tijdstip van de rechterlijke beslissing op een rechtsmiddel tegen deze bestuursrechtelijke beslissing?
- 4) Staan de Unierechtelijke bepalingen van verordening (EU) nr. 36/2012 van de Raad van 18 januari 2012 betreffende beperkende maatregelen in het licht van de situatie in Syrië en tot intrekking van verordening (EU) nr. 442/2011, in de thans geldende versie, eraan in de weg dat wordt aangenomen dat de mogelijkheid om een Syrische wettelijke vergoeding te betalen, wat voor in het buitenland woonachtige Syrische onderdanen zou betekenen dat zij worden ontheven van de verplichting militaire dienst te vervullen voor het land van herkomst, het bestaan van een daad van vervolging als bedoeld in artikel 9, lid 2, onder e) of c), van richtlijn 2011/95 uitsluit wanneer de betaling van een dergelijke vergoeding het enige middel is om bij terugkeer naar Syrië een oproep voor deze militaire dienst te voorkomen, en het bedrag van deze vergoeding wordt bepaald aan de hand van het aantal jaar dat hij in het buitenland verbleef, waarbij bij een verblijf van een jaar 10 000 USD, bij een verblijf van twee jaar 9 000 USD, bij een verblijf van drie jaar 8 000 USD en bij een verblijf in het buitenland van vier jaar 7 000 USD en voor elk extra jaar een vergoeding van 200 USD moet worden betaald?

Aangevoerde nationale bepalingen

Asylgesetz 2005, BGBl. I, nr. 100/2005 in de versie van Bundesgesetz (federale wet) BGBl. I, nr. 67/2024 (asielwet 2005; hierna: „AsylG 2005”):

„Definities

- § 2 (1) In de zin van deze federale wet wordt verstaan onder
1. Het Verdrag van Genève: Verdrag betreffende de status van vluchtelingen van 28 juli 1951, BGBl. nr. 55/1995, zoals gewijzigd bij het Protocol

betreffende de status van vluchtelingen van 31 januari 1967, BGBl. nr. 78/1974;

[...]

11. Vervolging: iedere daad van vervolging in de zin van artikel 9 van richtlijn 2011/95/EU

[...]

Status van asielgerechtigde

§ 3 (1) Een vreemdeling die in Oostenrijk een verzoek om internationale bescherming heeft ingediend, wordt erkend als asielgerechtigde, voor zover dit verzoek niet op grond van §§ 4, 4a of 5 moet worden afgewezen, indien het waarschijnlijk is dat hij in zijn land van herkomst kan worden vervolgd in de zin van artikel 1, afdeling A, lid 2, van het Verdrag van Genève.

(2) Vervolging kan ook zijn gebaseerd op gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden nadat de vreemdeling zijn land van herkomst heeft verlaten (objectieve ter plaatse ontstane vervolgingsgronden) of op activiteiten die de vreemdeling heeft ondernomen sedert hij zijn land van herkomst heeft verlaten en die met name de uitdrukking en de voortzetting zijn van een overtuiging die hij reeds in het land van herkomst aanhing (subjectieve ter plaatse ontstane vervolgingsgronden). Een vreemdeling die een herhaald verzoek (§ 2, lid 1, punt 23) indient, wordt normaliter niet de asielstatus verleend indien het risico van vervolging gegrond is op omstandigheden die de vreemdeling zelf heeft veroorzaakt nadat hij het land van herkomst had verlaten, tenzij het gaat om in Oostenrijk toegestane activiteiten waarvan is vastgesteld dat deze de uitdrukking en de voortzetting vormen van een overtuiging die de betrokkene reeds in het land van herkomst aanhing.

[...]”

Verwaltungsgerichtsverfahrensgesetzes (VwGVG) (wet tot regeling van de bestuursrechtspraak), BGBl. I, nr. 33/2013 in de versie van Bundesgesetz BGBl. I, nr. 88/2023:

„Reikwijdte van de toetsing

§ 27 Het Verwaltungsgericht (bestuursrechter in eerste aanleg, Oostenrijk) moet de aangevochten bestuursrechtelijke beslissing en de aangevochten directe bevels- en dwangbevoegdheid die door de bestuursautoriteit is uitgeoefend, toetsen op grond van het beroep (§ 9, lid 1, punten 3 en 4), tenzij het oordeelt dat er sprake is van onrechtmatigheid wegens onbevoegdheid van de bestuursautoriteit.

Afdeling 4

Arresten en beschikkingen

Arresten

§ 28 (1) Het Verwaltungsgericht doet de zaak bij arrest af, tenzij het beroep moet worden verworpen of de procedure moet worden beëindigd.

(2) Bij een beroep in de zin van artikel 130, lid 1, punt 1, Bundesverwaltungsgesetz (federale wet inzake bestuursrecht) (B-VG) moet het Verwaltungsgericht ten gronde uitspraak doen, wanneer

1. de relevante feiten vaststaan of
2. de vaststelling van de relevante feiten door het Verwaltungsgericht zelf in het belang is van de snelheid of gepaard gaat met aanzienlijke kostenbesparingen.

[...]”

Aangehaalde bepalingen van Unierecht

Richtlijn 2011/95/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 inzake normen voor de erkenning van onderdanen van derde landen of staatlozen als personen die internationale bescherming genieten, voor een uniforme status voor vluchtelingen of voor personen die in aanmerking komen voor subsidiaire bescherming, en voor de inhoud van de verleende bescherming (hierna: „richtlijn 2011/95”), artikel 4, lid 3, artikel 5, leden 1 en 2, en artikel 9

Richtlijn 2013/32/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale bescherming (hierna: „richtlijn 2013/32”), artikel 46, leden 1 en 3

Verordening (EU) nr. 36/2012 van de Raad van 18 januari 2012 betreffende beperkende maatregelen in het licht van de situatie in Syrië en tot intrekking van verordening (EU) nr. 442/2011 (hierna: „verordening nr. 36/2012”), artikel 1, onder j), o) en q), artikel 14, artikel 15, leden 1 tot en met 3, en artikel 35

Uitvoeringsverordening 2012/544/GBVB van de Raad van 25 juni 2012 tot uitvoering van artikel 32, lid 1, van verordening (EU) nr. 36/2012 betreffende beperkende maatregelen in het licht van de situatie in Syrië, artikel 1

Korte uiteenzetting van de feiten en van de procedure in het hoofdgeding, alsmede voornaamste argumenten van partijen

Verloop van de procedure tot dusver

- 1 De heer F.XXX K.XXX (hierna: „verzoeker”), een thans 33-jarige Syrische onderdaan, is zonder grenscontroles het Oostenrijkse grondgebied binnengekomen en heeft op 6 maart 2023 een verzoek om internationale bescherming ingediend.
- 2 Verzoeker gaf in wezen als reden voor zijn vlucht dat hij afkomstig is uit een dorp in het gouvernement Hama, dat onder de zeggenschap van de Syrische regering van Bashar al-Assad valt. Hij vreest dat hij tegen zijn wil wordt opgeroepen voor militaire dienst. Hij wil niet aan de oorlog in Syrië deelnemen, temeer daar hij geen bloed kan zien.
- 3 Het Bundesamt wees zijn verzoek om internationale bescherming met betrekking tot de toekenning van de status van asielgerechtigde overeenkomstig § 3, lid 1, juncto § 2, lid 1, punt 13, AsylG 2005 af (punt I van dictum), verleende hem overeenkomstig § 8, lid 1, AsylG 2005 de status van een persoon die subsidiaire bescherming geniet (punt II van het dictum) en verstrekke hem op grond van § 8, lid 4, AsylG 2005 een beperkte verblijfsvergunning voor de duur van een jaar (punt III van het dictum).
- 4 Het Bundesamt motiveerde de afwijzing van het verzoek om toekenning van de status van asielgerechtigde in wezen aldus dat verzoeker beschikte over een alternatieve mogelijkheid voor de loutere weigering militaire dienst bij het Syrische leger te vervullen – die zou leiden tot een (onevenredige) vervolging – te weten de betaling van een vergoeding voor de ontheffing van de dienstplicht (hierna: „vergoeding”). Daardoor kan hij de in artikel 9, lid 2, onder c) of e), van richtlijn 2011/95 beschreven daden van vervolging voorkomen.
- 5 Tegen deze beslissing heeft verzoeker binnen de gestelde termijn beroep ingesteld dat bij de verwijzende rechter aanhangig is gemaakt. Daarbij voerde hij onder meer aan, dat niet gegarandeerd was dat het afkopen van militaire dienst in zijn geval zou functioneren. Voorts wenst verzoeker niet financieel bij te dragen aan de ondersteuning van het Syrische regime. Bovendien kan niet van hem worden verlangd dat hij meewerkt aan de onzekere afkoopprocedure en een terugkeer te riskeren waarna hij alsnog wordt vervolgd.
- 6 De verwijzende rechter hield op 23 april 2024 een mondelinge behandeling van het beroep. Op de vraag naar de redenen voor zijn vlucht voerde verzoeker tevens aan dat de Europese Unie het Syrische regime sancties oplegt en dat ook personen die het Syrische regime financieel hebben ondersteund zijn gesanctioneerd. De betaling van een vergoeding is een financiële ondersteuning van dit regime en dus tevens in strijd met de relevante voorschriften van de Europese Unie.

De verwijzende rechter gaat – voorlopig – van de volgende feiten uit:

- 7 Verzoeker behoort tot de etnische groep van de Arabieren en is een maronitisch-katholieke christen. Hij is geboren en getogen in een dorp in het gouvernement Hama. In 2008 deed hij eindexamen en kreeg hij het militaire logboek, maar vervulde hij de dienstplicht niet. Nadat hij had meegeholpen in de familiebedrijven (bijenteelt, fotostudio) studeerde hij vanaf 2010 filosofie aan de universiteit. Omdat hij studeerde kreeg hij tot zijn 26e levensjaar telkens op aanvraag uitstel van militaire dienst. In 2015 betaalde hij een contante borgsom van 300 USD om een Syrisch paspoort te verkrijgen. In 2016 betaalde hij een borgsom in de vorm van onroerend goed ten belope van 50 000 Syrische pond om zijn militaire dienst uit te stellen.
- 8 Verzoeker had op 25 juli 2017 met militaire dienst moeten beginnen. Op 24 juli 2027 reisde hij naar Erbil (Irak) en liet zich bij de UNHCR als „Asyl Seeker” (asielzoeker) registreren. Hij kreeg een algemene verblijfstitel in Irak en woonde legaal in dit land tot hij op 15 januari 2023 naar Europa vertrok. Verzoeker betaalde jaarlijks een bedrag van ongeveer 700 USD voor de verlenging van zijn verblijfstitel in Irak. Hij verdiende daar zijn levensonderhoud door werkzaamheden in een restaurant, in een hotel en op het laatst als leverancier in opdracht van een bedrijf. In de periode van december 2019 tot en met maart 2020 bezocht hij zijn familie in zijn geboortedorp in Syrië. Voor dit doeleinde reisde hij Syrië legaal in en ook weer uit. Nadat verzoeker Irak had verlaten verzocht hij de Syrische regering ook daarna elk jaar tot 2020 om uitstel van militaire dienst, wat hem tot 20 april 2021 werd verleend. In 2019 betaalde hij 3 000 Syrische pond als administratieve kosten voor uitstel van militaire dienst. Voor zijn reis van Irak naar Europa in 2023 betaalde hij een bedrag van ongeveer 9 000 USD.
- 9 Verzoeker heeft een oppositionele gezindheid tegen het Syrische regime, hij is tegen de praktijken van het Syrische leger en keurt geweld of deelname aan de oorlog ten strikt af. Hij heeft deze houding nog niet openbaar gemaakt, mede om rekening te houden met zijn familie in Syrië.
- 10 Het militaire conflict in Syrië, dat al twaalf jaar duurt, blijkt gezien het grote aantal betrokken actoren bijzonder gelaagd en complex. Tegelijkertijd is in het recente verleden in zoverre een fase van militaire patstelling ingetreden dat binnen relatief statische frontlijnen gebieden zijn ontstaan die onder uiteenlopende territoriale zeggenschap van verschillende conflictpartijen vallen. De Syrische regering onder de langdurige dictator Bashar al-Assad controleert weliswaar ongeveer twee derde van het land, maar vallen grote delen van het noorden, noordwesten en noordoosten van Syrië buiten de controle van de regering.
- 11 Hoewel de regering onder Bashar al-Assad als doel heeft om de zeggenschap over het hele Syrische grondgebied terug te winnen, is dit momenteel niet haalbaar door een gebrek aan eigen militaire capaciteiten en steun van externe mogendheden, die zich in ieder geval voorlopig bij de huidige patstelling neergelegd lijken te hebben. Omgekeerd slagen ook de andere actoren in het

conflict er niet in om grootschalige gebiedswinsten te boeken. In dit opzicht is de situatie in Syrië stabiel gebleken, althans wat de territoriale controle in het recente verleden betreft, en wijst niets op een snelle verandering daarvan.

- 12 Het geboortedorp van de klager staat onder zeggenschap van de Syrische regering, net als het grootste deel van het gouvernement Hama.
- 13 Mannelijke Syrische onderdanen tussen 18 en 42 jaar zijn wettelijk verplicht om 18 tot 21 maanden militaire dienst te vervullen. De politiedienst wordt georganiseerd als onderdeel van militaire dienst; opgeroepen mannen worden ofwel bij het leger ofwel bij de politie ingedeeld. Dienstplichtigen en reservisten kunnen in het kader van hun militaire dienst bij het Syrische Arabische leger ook worden ingedeeld bij de Speciale Eenheden (Special Forces), de Republikeinse Garde of de Vierde Divisie, waarbij rekruten hun dienst bij de eenheden waar zij worden ingedeeld niet kunnen weigeren. Syrische vluchtelingen die naar Syrië terugkeren, kunnen verwachten dat ze worden oproepen.
- 14 Bij het oproepen van nieuwe rekruten stuurt de regering aan mannen die de dienstplichtige leeftijd hebben bereikt een sommatie om zich aan te melden voor militaire dienst. De namen van de opgeroepen mannen worden geregistreerd in een centrale database. Volgens de wet moeten in Syrië jonge mannen van 17 jaar worden opgeroepen om hun militaire logboek op te halen bij een plaatselijke registratiedienst en een medisch onderzoek ondergaan. Ontheffingen van de dienstplicht en uitstel van militaire dienst (bijvoorbeeld wegens studie en door betaling van een vergoeding) moeten in het militaire logboek worden vermeld.
- 15 Indien wordt verzuimd om zich binnen de aangegeven termijn te melden bij de militaire rekruteringsdienst, wordt een boete opgelegd en de duur van de militaire dienst eventueel verlengd met extra maanden. Degenen die zich niet binnen een jaar na begin van de militaire dienst melden of niet opkomen voor hun dienstplicht, worden in een nationale database geregistreerd als dienstweigeraar.
- 16 Op 18-jarige leeftijd wordt iemand opgeroepen voor militaire dienst. Als hij lichamelijk geschikt is, wordt hij in overeenstemming met zijn school- of beroepsopleiding ingezet. De rekruten moeten een militaire basisopleiding van 45 dagen volgen. Mannen met een laag opleidingsniveau worden dikwijls ingedeeld bij de infanterie, terwijl mannen met een hogere opleiding vaak een meer prestigieuze functie krijgen.
- 17 Hoewel de officiële dienstplicht ongeveer twee jaar belooft, worden dienstplichtigen in de praktijk voor onbepaalde tijd ingezet, echter is recent melding gemaakt van een „verkorting” van de militaire dienst tot 7,5 jaar. Personen die vanwege hun specifieke deskundigheid van grote waarde zijn voor het leger en moeilijk te vervangen zijn, kunnen daarom jarenlang in militaire dienst worden gehouden.
- 18 Wanneer een Syriër besluit geen beroepsmilitair te worden, blijft hij na het vervullen van de dienstplicht reservist en kan hij tot zijn 42e levensjaar worden

opgeroepen voor actieve dienst. Of hij wordt opgeroepen hangt vooral af van zijn beroep, opleiding, rang en positie tijdens zijn militaire dienst en de eenheid waarin hij diende.

- 19 Gelet op het binnenlandse conflict en het tekort aan soldaten, is het zeer waarschijnlijk dat een lichamelijk gezonde Syrische onderdaan die de dienstplichtige leeftijd heeft bereikt, zal worden opgeroepen voor militaire dienst in het door de Syrische regering gecontroleerde deel van het land. Het „filteren” van dienstplichtigen tijdens wegcontroles, bij grensovergangen (waar ambtenaren toegang hebben tot de centrale database met namen van mannen die worden gezocht voor militaire dienst) of bij een van de vele – ook mobiele – controleposten vindt op grote schaal plaats. Daarnaast vinden er systematisch, om politieke redenen veiligheidscontroles van repatrianten plaats, worden tal van repatrianten geweigerd en is er sprake van gerichte mensenrechtenschendingen tegen repatrianten, evenals van schendingen van afspraken die zijn gemaakt in kader van lokale terugkeerinitiatieven (oproep tot militaire dienst, arrestatie etc.). Ook Syrische vluchtelingen die naar Syrië terugkeren, moeten verwachten dat zij gedwongen worden gerekruteerd. De behoefte van het Syrische leger aan manschappen blijft groot als gevolg van het ontslag van dienstplichtigen met een lange staat van dienst en talrijke verliezen door gevechten.
- 20 Het Syrische leger vermijdt in beginsel om recent opgeleide rekruten in te zetten voor militaire missies maar zij kunnen door de aard van oorlogsvoering toch betrokken worden bij gevechtshandelingen. Alle opgeroepen mannen kunnen potentieel naar het front worden gestuurd. Waar zij worden ingezet hangt af van de behoefte van het leger in de troepen alsook van de individuele kwalificaties van de dienstplichtigen en hun achtergrond of gevechtservaring. Reservisten worden in (relatief) kleinere aantallen naar het front gestuurd.
- 21 In Syrië bestaat geen mogelijkheid militaire dienst op rechtmatige wijze te weigeren. Ook kan geen vervangende dienst worden vervuld. Wanneer dienstplichtigen zich proberen te onttrekken aan militaire dienst door te vluchten naar andere delen van het land die niet onder controle van het regime staan, moeten zij langs tal van militaire en paramilitaire controleposten met het risico dat zij gedwongen worden gerekruteerd, door de Syrische strijdkrachten of geheime diensten of milities die loyaal zijn aan het regime. Mannen van dienstplichtige leeftijd mogen het land niet verlaten. Het paspoort wordt niet aan hen afgegeven en vrijstellingen worden alleen verleend met toestemming van het rekruteringsbureau, dat verklaart dat de militaire dienst is vervuld.
- 22 Onttrekking aan de militaire dienst wordt bestraft volgens het militair wetboek van strafrecht. In de artikelen 98 en 99 van deze wet is bepaald dat eenieder die zich onttrekt aan de militaire dienst wordt gestraft met een gevangenisstraf van één tot zes maanden in vreedstijd en maximaal vijf jaar in oorlogstijd. Terwijl sommige rapporten en deskundigenadviezen de arrestatie van een dienstweigeraar gelijkstellen aan een gegarandeerde foltering of zelfs een doodvonnis, stellen anderen dat de betrokkenen onmiddellijk of na een korte gevangenisstraf (enkele

dagen tot weken) worden opgeroepen, voor zover zij niet betrokken waren bij oppositionele activiteiten. De gevolgen hangen kennelijk af van het individuele geval, met dien verstande dat een gevangenisstraf volgens verschillende bronnen gepaard gaat met foltering (dienstweigeraars worden in dat geval op dezelfde wijze behandeld als andere gevangenen, zo niet slechter).

- 23 De Syrische wet op de militaire dienst biedt Syrische mannen en geregistreerde Palestijnen uit Syrië die de dienstplichtige leeftijd hebben bereikt en in het buitenland wonen, de mogelijkheid een vergoeding („badal an-naqdi”) te betalen om te worden ontheven van de dienstplicht en niet opnieuw te worden opgeroepen.
- 24 Het bedrag van de vergoeding wordt vastgesteld aan de hand van het aantal jaren van verblijf in het buitenland. Concreet bepaalt wetsbesluit nr. 31 van 8 november 2020 dat iedere dienstplichtige (mukalaf) die zich in het buitenland bevindt, wordt vrijgesteld van het vervullen van militaire dienstplicht indien een bepaald geldbedrag aan de staatskas wordt betaald, afhankelijk van het aantal jaren dat de dienstplichtige vóór of na het bereiken van de dienstplichtige leeftijd in het buitenland is verbleven: 7 000 USD in het geval van ten minste vier jaar, 8 000 USD in het geval van ten minste drie jaar en minder dan vier jaar, 9 000 USD in het geval van ten minste twee jaar en minder dan drie jaar, 10 000 USD in het geval van ten minste één jaar en minder dan twee jaar. Indien de Syrische dienstplichtige in een Arabische of buitenlandse staat is geboren en daar permanent en ononderbroken heeft gewoond tot hij de dienstplichtige leeftijd bereikt, beloopt het bedrag 3 000 USD. Is de dienstplichtige persoon in een Arabische of buitenlandse staat geboren en heeft hij ten minste tien jaar in het buitenland gewoond voordat hij de dienstplichtige leeftijd bereikt, beloopt het bedrag 6 500 USD. Voor elk verder jaar van verblijf tot maximaal 17 jaar wordt 500 USD in mindering gebracht.

Bovendien gelden de volgende toeslagen voor te late betaling:

- De dienstplichtige die bovengenoemd bedrag wenst te betalen en wiens verblijf meer dan vijf jaar na het bereiken van de dienstplichtige leeftijd is geleden, moet een boete betalen van 200 USD voor elk achterstallig jaar.
- Een deel van een jaar wordt als een volledig jaar beschouwd.
- Een dienstplichtige die niet in Syrië woont, mag het land waar hij woonachtig is verlaten voor een periode van maximaal 90 dagen per jaar volgens de Gregoriaanse kalender.
- Een dienstplichtige die niet in Syrië woont, mag tegen betaling van 200 USD 60 dagen langer dan in de vorige zin genoemde onderbrekingsperiode in Syrië verblijven waarbij deze periode niet wordt meegeteld bij de wettelijke termijn voor betaling van het bedrag.

- Ten slotte moet de dienstplichtige die geen militaire dienst heeft vervuld en de leeftijd van 42 jaar heeft bereikt, binnen drie maanden vanaf de dag volgend op de dag waarop hij 42 jaar wordt een „leeftijdsvergoeding” van 8 000 USD betalen om vrijgesteld te worden van militaire dienst.
- 25 Zodra de bovengenoemde bedragen zijn betaald, is de dienstplichtige officieel ontheven van de Syrische dienstplicht en kan hij naar Syrië terugkeren zonder te hoeven vrezen dat hij door de militaire politie wordt gearresteerd (artikel 12 van het gewijzigde wetsbesluit nr. 30 van 2007).
 - 26 De vergoeding kan vanuit het buitenland in een Syrische ambassade of een Syrisch consulaat dan wel door een gemachtigde (bijvoorbeeld een familielid) in Syrië worden betaald. In beide gevallen moet de vrijstelling worden geregistreerd in het militaire logboek van de persoon doordat contact wordt opgenomen met de militaire rekruteringsdienst door de gemachtigde of door de persoon zelf bij terugkeer naar Syrië indien hij de vergoeding vanuit het buitenland betaalt. De vergoeding kan bij de ambassade in euro of door een familielid in Syrië in Amerikaanse dollars worden betaald.
 - 27 Volgens de inschatting van verschillende organisaties dient de mogelijkheid voor Syriërs die in het buitenland wonen om de vergoeding te betalen met name om vreemde valuta te genereren. Volgens verschillende bronnen en enkele ondervraagde deskundigen respecteert de Syrische regering de betaling van deze vergoeding en roept zij mannen die deze vergoeding hebben betaald over het algemeen niet op. Een willekeurige behandeling door de autoriteiten of bij controleposten kan in Syrië niet worden uitgesloten. Problemen doen zich vooral voor bij mannen die hun documenten als bewijs dat zij zijn vrijgesteld, niet kunnen overleggen. Ook het Duitse ministerie van Buitenlandse Zaken gaat ervan uit dat een door de overheid afgegeven bewijs van vervulling van de dienstplicht of een bewijs van betaling constant worden erkend bij de controleposten van de veiligheidsdiensten van het regime. Er kunnen echter – niet nader gespecificeerde – problemen ontstaan indien de betaling van de vergoeding is gekoppeld aan het overleggen van documenten en deze niet worden voorgelegd of niet met terugwerkende kracht kunnen worden verkregen zonder een uittreksel uit het strafregister van de veiligheidsdiensten van het Syrische regime, zoals een bewijs van vertrek en binnenkomst (uitreisstempel) of het overleggen van een identiteitskaart.

Korte uiteenzetting van de motivering van de verwijzing

Opmerkingen vooraf over de prejudiciële vragen

- 28 In het licht van de uiteengezette feiten zou verzoeker in het geval van zijn terugkeer naar zijn land van herkomst wegens zijn weigering tot dusver om de in Syrië wettelijk verplichte militaire dienst te vervullen, kunnen worden blootgesteld aan, enerzijds, een onevenredige bestraffing door – zij het een korte –

gevangenisstraf met foltering, anderzijds, een vervolging of bestraffing wegens de weigering militaire dienst te vervullen tijdens een conflict, waarin het vervullen van militaire dienst oorlogsmisdrijven zou omvatten. In dit verband gaat het om daden van vervolging als bedoeld in artikel 9, lid 2, onder c) en d), van richtlijn 2011/95 [zie EUAA (Asielagentschap van de Europese Unie), Country Guidance: Syria, april 2024, blz. 46].

- 29 Bijgevolg staat de vraag centraal, die relevant is voor de beslechting van het geding, of verzoeker kan worden gewezen op de betaling van de vergoeding, die mogelijk is voor Syriërs in het buitenland, om de hoge mate van waarschijnlijkheid dat zich een daad van vervolging voordoet uit te sluiten.

Eerste vraag

- 30 Volgens artikel 9, lid 2, onder e), van richtlijn 2011/95 moeten de daden van vervolging waaraan degene die op grond van deze bepaling de vluchtelingenstatus wenst te verkrijgen volgens zijn informatie is blootgesteld, voortvloeien uit zijn weigering om militaire dienst te vervullen.
- 31 In die zin heeft het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: „Hof”) reeds geoordeeld dat deze weigering voor de aanvrager het enige middel moet zijn om deelname aan oorlogsmisdrijven als bedoeld in artikel 12, lid 2, onder a), van deze richtlijn te voorkomen, en dat het aan de aanvrager is om aan te tonen dat er hem in zijn concrete situatie geen procedure tot het verkrijgen van de status van gewetensbezwaarde ter beschikking stond (zie in die zin arrest van 26 februari 2015, ██████████ C-472/13, EU:C:2015:117, punten 44 en 45; hierna: „arrest ██████████”).
- 32 Voorts heeft het Hof uiteengezet dat van de dienstweigeraar niet worden verlangd dat hij zijn weigering door middel van een bepaalde procedure formaliseert wanneer het recht van de staat van herkomst niet voorziet in de mogelijkheid om te weigeren de militaire dienst te vervullen en er dus geen procedure daartoe bestaat [zie arrest van 19 november 2020, Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (militaire dienst en asiel), C-238/19, EU:C:2020:945, punt 29; hierna arrest „Bundesamt für Migration und Flüchtlinge”].
- 33 In het licht van deze uitspraken van het Hof – en rekening houdend met de situatie in Syrië waar voor dienstplichtigen geen geformaliseerde overheidsprocedure tot het weigeren van militaire dienst bestaat – vraagt de verwijzende rechter zich af in hoeverre de betaling van een wettelijke vergoeding teneinde te worden ontheven van de verplichting militaire dienst te vervullen, in beginsel een middel kan vormen waarmee de betrokkene de deelname aan oorlogsmisdrijven als bedoeld in artikel 12, lid 2, onder a), van richtlijn 2011/95 kan voorkomen.
- 34 Het Hof heeft zich over deze vraag nog niet uitgesproken. De verwijzende rechter betwijfelt met name of het Hof in zijn huidige rechtspraak met betrekking tot artikel 9, lid 2, onder e), van richtlijn 2011/95 uitsluitend een – civiele –

vervangende dienst als geschikt middel ter voorkoming van het vervullen van militaire dienst voor ogen kan hebben gehad.

- 35 De UNHCR acht het geen overschrijding van de drempel voor vervolging wanneer de dienstplicht door betaling van een administratieve vergoeding kan worden vermeden (UNHCR, richtsnoeren inzake internationale bescherming nr. 10, 12 november 2014, blz. 5, punt 19). Uit de huidige rechtspraak van het Verwaltungsgerichtshof (hoogste bestuursrechter, Oostenrijk) en het Verfassungsgerichtshof (grondwettelijk Hof, Oostenrijk) kan niet worden afgeleid dat zij de betaling van een vergoeding in beginsel al niet als geschikt middel ter voorkoming van een dienstplicht of ter vermijding van een vervolging wegens dienstweigering zouden beschouwen.
- 36 Gezien de huidige rechtspraak van het Hof lijkt het de verwijzende rechter duidelijk dat de betaling van een vergoeding aan het land van herkomst – om überhaupt een geschikt alternatief middel te zijn teneinde een daad van vervolging te vermijden – daadwerkelijk moet leiden tot ontheffing van een dienstplicht (en dus ook tot de gegrondheid van de vrees voor sancties wanneer niet wordt betaald). De vaststelling daarvan is als feitelijke vraag in ieder geval de taak van het nationale asielagentschap of de nationale rechter.
- 37 De principiële vraag blijft echter of de betaling van een vergoeding die toevloeit aan de staat waarvoor de militaire dienst moet worden vervuld, in de zin van de huidige rechtspraak van het Hof een middel kan zijn waarmee de betrokkene de deelname aan oorlogsmisdrijven in de zin van artikel 12, lid 1, onder a), van richtlijn 2011/95 kan voorkomen, en dat het bestaan van een daad van vervolging als bedoeld in artikel 9, lid 2, onder e), van richtlijn 2011/95 uitsluit.
- 38 In dit verband kan evenwel ook worden geargumenteed dat zulks niet kan worden aangenomen omdat de betaling van geld aan een staat, waarvan het leger zich in een conflict bevindt waarbij de vervulling van militaire dienst strafbare feiten of handelingen inhoudt die onder het toepassingsgebied van de uitsluitingsgronden van artikel 12, lid 1, onder a), van richtlijn 2011/95 vallen, een indirecte deelname – door financiële steun aan deze staat dan wel aan het leger ervan – aan dergelijke strafbare feiten of handelingen zou betekenen. De verwijzende rechter geeft hierbij in overweging dat in de rechtspraak van het Hof tot nu toe (met name arrest ██████) geen aanwijzingen zijn te vinden voor een dergelijke ruime opvatting van „deelname aan de gestelde oorlogsmisdrijven”. Bovendien zou bij een zodanig ruim begrip ook een (civiele) vervangende dienst in ruimste zin een – indirecte – steun aan de staat dan wel het leger ervan, zijn.
- 39 De verwijzende rechter miskent ten slotte niet dat volgens de vastgestelde feiten van het hoofdgeding de betaling van een vergoeding alleen mogelijk is voor Syrische dienstplichtigen die hun land van herkomst reeds hebben verlaten. Niettemin moet door de verwijzende rechter worden onderzocht of er sprake is van een hoge mate van waarschijnlijkheid van een daad van vervolging – en bijgevolg de gegrondheid van de vrees voor vervolging – op het tijdstip van de

rechterlijke beslissing, om welke reden de vraag met betrekking tot een mogelijke betaling van een vergoeding in dit geval doorslaggevende betekenis heeft. Van een louter theoretische vraag die geen verband houdt met hoofdgeding is dus geen sprake [zie in tegenstelling daartoe, arrest van 11 juni 2024, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (vrouwen die zich vereenzelvigen met de waarde van gendergelijkheid), C-646/21, EU:C:2024:487, punten 66-68 en 86].

Eerste vraag, onder a)

- 40 Indien in beginsel moet worden bevestigd dat de mogelijkheid om een wettelijke vergoeding te betalen voor een dienstplichtige een geschikt middel kan zijn om een daad van vervolging als bedoeld in artikel 9, lid 2, onder e), van richtlijn 2011/95 uit te sluiten, vraagt de verwijzende rechter zich af of een vergoeding, zoals in het hoofdgeding door het herkomstland Syrië bij wet is bepaald, een middel kan zijn waarmee een betrokkene de deelname aan oorlogsmisdrijven in de zin van artikel 12, lid 2, onder a), van deze richtlijn kan voorkomen.
- 41 In dit verband wordt door de verwijzende rechter met name betwijfeld of een zodanig geregelde vergoeding als straf is bedoeld (en dus een punitief karakter heeft). Zowel in de literatuur als door de UNHCR (UNHCR, richtsnoeren inzake internationale bescherming nr. 10, 12 november 2014, blz. 5, voetnoot 48) wordt gesteld dat de betaling van een vergoeding de gegrondheid van vrees voor vervolging wegens dienstweigering niet uitsluit, wanneer een dergelijke vergoeding – bijvoorbeeld door de hoogte ervan – een punitief karakter heeft.
- 42 Op basis van de omstandigheden in het hoofdgeding kan worden betoogd dat deze gelet op de hoogte ervan een dergelijk punitief karakter heeft. De verwijzende rechter is echter van oordeel dat verschillende redenen ervoor pleiten dat de regeling betreffende de vergoeding voor in het buitenland wonende Syriërs geen punitief karakter heeft. De vergoeding is namelijk naar de duur van het verblijf in het buitenland degressief en heeft dus geen punitieve eigenschap (anders zou hij stijgen naar gelang de duur dat de militaire dienst niet wordt vervuld, omdat een straf hoger wordt naar mate de strafbare handeling langer duurt). Voorts blijkt uit de vastgestelde feiten dat volgens de inschatting van verschillende organisaties de mogelijkheid voor in het buitenland wonende Syriërs om een vergoeding betalen vooral is bedoeld om vreemde valuta te genereren en niet als algemene straf voor deze groep personen. Ook het Verwaltungsgerichtshof is van oordeel dat de vergoeding voor in het buitenland verblijvende Syriërs geen punitief karakter heeft.
- 43 In ieder geval bestaat er nog geen rechtspraak van het Hof over de vraag aan de hand van welke criteria het punitieve karakter van een vergoeding die leidt tot ontheffing van de verplichting tot het vervullen van militaire dienst, moet worden beoordeeld.

Eerste vraag, onder b)

- 44 Voor zover de verwijzende rechter met zijn eerste vraag wenst te vernemen of mogelijkheid om een wettelijke vergoeding te betalen teneinde feitelijk te worden ontheven van de verplichting militaire dienst te vervullen, het bestaan van een daad van vervolging uitsluit, heeft dit – zoals toegelicht – betrekking op de daartoe uitgevaardigde arresten ██████████ en Bundesamt für Migration und Flüchtlinge, waarin is benadrukt dat dienstweigering het enige middel moet vormen dat de betrokkene toestaat om de deelname aan oorlogsmisdrijven als bedoeld in artikel 12, lid 2, onder a), van richtlijn 2011/95 te voorkomen.
- 45 In dit verband heeft de huidige rechtspraak van het Hof ten aanzien van deze vraag enkel betrekking op de daden van vervolging als bedoeld in artikel 9, lid 2, onder e), van deze richtlijn.
- 46 In het onderhavige geval van het hoofdgeding gaat het echter ook om de hoge mate van waarschijnlijkheid van een daad van vervolging als bedoeld in artikel 9, lid 2, onder c), van richtlijn 2011/95. Volgens de vaststellingen in het hoofdgeding dreigt tevens een – in ieder geval korte – gevangenisstraf waarbij verzoeker blootgesteld zou zijn aan foltering. Hierdoor zou zijn voldaan aan het bestanddeel van een onevenredige vervolging of bestraffing overeenkomstig artikel 9, lid 2, onder c), van de richtlijn.
- 47 Voor het geval dat het Hof bevestigt dat de mogelijkheid van betaling van een vergoeding die daadwerkelijk leidt tot ontheffing van de verplichting om militaire dienst te vervullen, het bestaan van een daad van vervolging in de zin van artikel 9, lid 2, onder e), van de richtlijn uitsluit, gaat de verwijzende rechter ervan uit dat zulks *mutatis mutandis* tevens moet gelden voor een daad van vervolging als bedoeld in artikel 9, lid 2, onder c), van de richtlijn. Rechtspraak van het Hof waarin dit duidelijk wordt gepreciseerd bestaat echter nog niet.

Tweede vraag

- 48 In het hoofdgeding heeft verzoeker de vergoeding die (volgens de voorlopige vaststellingen) zouden leiden tot ontheffing van de verplichting om militaire dienst voor het Syrische leger te vervullen, niet betaald, omdat hij een politieke opvatting heeft die tegen de Syrische regering onder Bashar al-Assad is gericht en hij deze regering alsook het daaronder vallende militair apparaat in geen geval financieel wenst te steunen.
- 49 In de Oostenrijkse doctrine lopen de opvattingen uiteen over de vraag of van een verzoeker als bedoeld in artikel 2, onder i), van richtlijn 2011/95 kan worden gevergd dat hij een vergoeding moet betalen aan zijn land van herkomst wanneer hij principiële religieuze of morele bezwaren heeft tegen een steun in de vorm van een vergoeding. Over deze vraag hebben ook de hoogste Oostenrijkse rechters nog geen uitspraak gedaan. Binder/Haller/Nedwed, *Wehrdienstverweigerung als Asylgrund*, in: Filzwieser/Kasper [Hrsg.], *Asyl- und Fremdenrecht – Jahrbuch*

2023, 221 [245 en 246] en Frühwirth, „Freikaufen“ vom Militärdienst? – Überlegungen zur (Un)zumutbarkeit dieser Befreiungsmöglichkeit im asylrechtlichen Kontext [Teil I und II], Blog Asyl, 22 december 2023) nemen dienaangaande tegenstrijdige standpunten in.

- 50 Voor de verwijzende rechter is bijgevolg niet duidelijk of überhaupt en zo ja, in hoeverre een religieus dan wel moreel standpunt of een politieke mening dan wel overtuiging op grond waarvan een verzoeker geen vergoeding wenst te betalen, relevant is voor de vraag inzake de verwijzing naar de betaling van een dergelijke vergoeding om een daad van vervolging te voorkomen.

Derde vraag

- 51 In het algemeen volgt uit artikel 4, lid 3, onder a), en artikel 5, lid 1, van richtlijn 2011/95 dat bij de beslissing over een verzoek om internationale bescherming rekening moet worden gehouden met alle relevante feiten in verband met het land van herkomst „op het tijdstip waarop een beslissing inzake het verzoek wordt genomen” en, in voorkomend geval, met gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden nadat de verzoeker het land van herkomst heeft verlaten.
- 52 Bovendien zijn de lidstaten krachtens artikel 46, lid 3, van richtlijn 2013/32 verplicht om hun nationale recht zodanig in te richten dat de behandeling van de in deze bepaling bedoelde beroepen een „volledig en ex nunc” onderzoek omvat, op zijn minst in de beroepsprocedures bij een rechter in eerste aanleg, van alle feitelijke en juridische gegevens aan de hand waarvan hij een geactualiseerde beoordeling van het specifieke geval kan maken. De uitdrukking „ex nunc” en het bijvoeglijk naamwoord „volledig”, die in die bepaling worden gebruikt, benadrukken de verplichting van de rechter om een beoordeling te maken die in voorkomend geval rekening houdt met zowel de gegevens waarmee de beslissingsautoriteit rekening heeft gehouden of had moeten als de nieuwe gegevens die aan het licht zijn gekomen nadat de aangevochten beslissing was vastgesteld houden [zie in dit verband arrest van 3 maart 2022, Secretary of State for the Home Department (vluchtelingenstatus van een staatloze Palestijn), C-349/20, EU:C:2022:151, punten 54 en 55].
- 53 Voor de verwijzende rechter lijkt het dus voor de hand te liggen dat de beoordeling of de betaling van een vergoeding daadwerkelijk een ontheffing van de wettelijke dienstplicht als gevolg heeft en deze vergoeding ook feitelijk door de betrokkene kan worden betaald, moet plaatsvinden op het tijdstip waarop een beslissing inzake het verzoek om internationale bescherming wordt genomen dan wel het tijdstip van de rechterlijke beslissing op een rechtsmiddel tegen die bestuursrechtelijke beslissing. Het Verfassungsgerichtshof heeft herhaaldelijk geoordeeld dat het voor de betrokkene – ook financieel – op het tijdstip van de beslissing daadwerkelijk mogelijk moet zijn om zijn militaire dienst af te kopen.
- 54 Met betrekking tot de daad van vervolging als bedoeld in artikel 9, lid 2, onder e), van richtlijn 2011/95 heeft het Hof geoordeeld dat de weigering militaire dienst te

vervullen voor de aanvrager het enige middel moet zijn om deelname aan oorlogsmisdrijven te voorkomen, en dat het erop aankomt dat de aanvrager in zijn concrete situatie geen procedure tot het verkrijgen van de status van gewetensbezwaarde „ter beschikking stond” (zie in die zin arrest ██████ punt 45, en arrest Bundesamt für Migration und Flüchtlinge, punt 28).

- 55 In ieder geval ten aanzien van een procedure tot het verkrijgen van de status van gewetensbezwaarde, waardoor een daad van vervolging wordt voorkomen, is het Hof dus uitgegaan van een tijdstip die vóór de vlucht wegens de weigering militaire dienst te vervullen lag. Op grond daarvan is niet duidelijk of dit ook moet gelden voor de beoordeling van de feitelijke mogelijkheid van betaling van een vergoeding, en, wanneer dit het geval is, van welk tijdstip precies moet worden uitgegaan.
- 56 Het antwoord op deze vraag is in dit verband in zoverre van aanzienlijke betekenis dat bij een beoordeling van de feitelijke mogelijkheid van betaling van een vergoeding op een tijdstip vóór de vlucht naar het grondgebied van de lidstaten van de Europese Unie, in veel gevallen, ook in het onderhavige hoofdgeding, rekening zou moet worden gehouden met feiten die op het tijdstip van de beslissing van de bevoegde autoriteit of beslissing van de rechter niet of niet meer bestonden. Verzoeker beschikte bijvoorbeeld direct voor zijn binnenkomst op het grondgebied van de lidstaten van de Europese Unie op zijn minst over een bedrag van 9 000 USD – en dus over een bedrag dat hoger is dan het bedrag dat in zijn geval als vergoeding in aanmerking komt – om naar binnen te worden gesmokkeld.

Vierde vraag

- 57 In verordening nr. 36/2012 zijn onder meer geldstromen aan de in bijlagen II en II bis exhaustief genoemde natuurlijke personen of rechtspersonen, entiteiten en lichamen verboden (zie artikel 14, lid 2, van de verordening).
- 58 De verwijzende rechter betwijfelt of, en zo ja, in hoeverre een betaling van de Syrische wettelijk vergoeding door zich in Europa bevindende Syrische onderdanen onder de bepalingen van deze verordening valt en op basis daarvan verboden is.
- 59 In dit verband rijst namelijk de vraag of de verordening überhaupt geldt voor Syrische onderdanen die op het grondgebied van de lidstaten van de Europese Unie wonen:

Volgens artikel 35, onder c), is de verordening van toepassing op alle zich op of buiten het grondgebied van de Unie bevindende personen die onderdaan van een lidstaat zijn. Bij een afzonderlijke beschouwing van deze bepaling lijkt de verordening a priori niet van toepassing op een Syrische onderdaan die de voor hem geldende verplichting om militaire dienst te vervullen wenst af te kopen.

Evenwel geldt de verordening, volgens artikel 35, onder a), ervan, op het grondgebied van de Unie.

De onderlinge verhouding van deze drie feitelijke omstandigheden lijkt onduidelijk: Enerzijds ligt voor de hand dat een Syrische onderdaan – die de vergoeding wil betalen – wel degelijk onder de werkingssfeer van de verordening valt, indien hij in het kader van de procedure over zijn verzoek om internationale bescherming in het gebied van de Unie verblijft. Anderzijds kan artikel 35 van verordening nr. 36/2012 aldus worden opgevat dat in a) en c) ervan de territoriale werkingssfeer van de verordening wordt geregeld, terwijl in c) tot en met e) de persoonlijke en materiële werkingssfeer wordt bepaald. In dit geval zou een Syrische onderdaan die op het grondgebied van een lidstaat verblijft, op zijn beurt niet onder de werkingssfeer van de verordening vallen. In dit verband rijst namelijk de vraag naar het doel van de uitdrukking „op of buiten het grondgebied van de Unie” in artikel 35, onder c), van de verordening, wanneer alle zich op het grondgebied van de Unie bevindende personen als bedoeld onder a), zonder meer onder de werkingssfeer van de verordening vallen, temeer daar anders de uitdrukking „[eventueel: ook] buiten het grondgebied van de Unie” voldoende zou zijn geweest. Tevens zou de bepaling van artikel 35, onder e), van de verordening, waarin het heet dat de verordening van toepassing is op alle rechtspersonen, entiteiten of lichamen ten aanzien van alle geheel of gedeeltelijk binnen de Unie verrichte zakelijke transacties, niet meer nodig zijn, indien ervan moet worden uitgegaan dat dergelijke transacties reeds onder artikel 35, onder a), van de werkingssfeer van de verordening zouden vallen, omdat zij binnen het gebied van de Unie worden afgewikkeld.

- 60 Zelfs indien op het grondgebied van de lidstaten van de Europese Unie wonende Syrische onderdanen in beginsel onder de verordening vallen, rijst de vraag of het bij de vergoeding die thans aan de orde is, om „tegoeden” in de zin van de verordening gaat. Ongetwijfeld moet de in artikel 1, onder j), van de verordening neergelegde definitie ruim worden uitgelegd, aangezien hieronder „financiële activa en voordelen van enigerlei aard” vallen en de daaropvolgende opsomming uitdrukkelijk niet uitputtend is. Deze ruime benadering kan ook worden ontleend aan een a contrario-redenering van artikel 16 tot en met 16 ter van de verordening.
- 61 Of de vergoeding onder „tegoeden” valt, lijkt echter niet voldoende duidelijk te zijn. De verwijzende rechter merkt op dat bij een zodanig ruime opvatting bijvoorbeeld ook kosten voor diensten van het consulaat of kosten voor de afgifte van paspoorten of identiteitsbewijzen, die zich op het grondgebied van lidstaten bevindende Syriërs bij Syrische consulaten of ambassades moeten betalen, onder de verordening zouden moeten vallen indien deze geldstromen toevloeien aan de in bijlagen II en II bis genoemde natuurlijke personen of rechtspersonen, entiteiten en lichamen.
- 62 Ongeacht deze vraag merkt de verwijzende rechter ten slotte op dat volgens artikel 14, lid 2, gelezen in samenhang met artikel 15, lid 1, van verordening nr. 36/2012 het uitsluitend verboden is om aan de in bijlagen II en II bis genoemde

natuurlijke personen of rechtspersonen, entiteiten en lichamen tegoeden in de zin van artikel 1, onder j), te verstrekken. Noch de staat Syrië op zich [die in artikel 1, onder o), van de verordening uitdrukkelijk wordt vermeld] noch het Syrische ministerie van Financiën of – algemeen geformuleerd – de Syrische staatskas worden echter in deze bijlagen genoemd, wat suggereert dat de betaling van een wettelijke vergoeding voor Syrische onderdanen die in het buitenland wonen niet in strijd is met verordening nr. 36/2012.

- 63 Niettemin miskent de verwijzende rechter niet dat met artikel 1 van uitvoeringsverordening 2012/544 het Syrische ministerie van Defensie als tak van de Syrische regering die rechtstreeks deelneemt aan de onderdrukking, is toegevoegd aan de lijst in bijlage II bij verordening nr. 36/2012. Indien een betaalde vergoeding aan dit ministerie toevloeit, zou dit verboden zijn, voor zover dit binnen de werkingssfeer van de verordening als bedoeld in artikel 35 ervan valt en een vergoeding als „tegoeden” in de zin van artikel 1, onder j), zou moeten worden beschouwd.
- 64 Kort gezegd is derhalve onduidelijk of verordening nr. 36/2012 zich verzet tegen het middel van betaling van een vergoeding door zich op het grondgebied van de lidstaten van de Europese Unie bevindende Syrische onderdanen aan de staat Syrië om een daad van vervolging te voorkomen.
- 65 Uitsluitend ter aanvulling merkt de verwijzende rechter op dat het antwoord op de derde vraag ook relevant is voor de onderhavige vraag: zou de derde vraag namelijk aldus moeten worden beantwoord bij de beoordeling of de betaling van een vergoeding feitelijk zou leiden tot ontheffing van de verplichting militaire dienst te vervullen, moet worden uitgegaan van een tijdstip vóór de vlucht wegens dienstweigering, staat verordening nr. 36/2012 bij voorbaat niet in de weg aan de aanneming van dit alternatieve middel voor Syrische vluchtelingen.